

Előfizetési árak:
 egész évre 8 kor., félévre 4 kor.,
 negyedévre 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér.
 Hirdetések másokalt árak szerint.
 A lap megjelenik minden o-
 sztörtökön.
 Felelős szerkesztő:
 BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 ha a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendőek.
 Keziratok vissza nem adatnak.
 Kiadóhivatal: István-utca 9.
 ha a lap anyagi részét illető köz-
 lemények és előfizetési penzek küldendőek.
 Kiadótulajdonos:
 FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Az ujpesti állami tisztviselők lakbér-kérdése.

Ujpest, április hó 18-án.

Nagy fába vágjuk a — tollunkat, jól tudjuk, de azt is hisszük, hogy az „igazság, jog és törvényesség“ korszakában a méltányos kérelem nem talál süket fülekre s így reméljük, hogy azon jogos kívánság elől sem fog a magas kormány kitérni, amely jogos kívánságnak ez alkalommal az ujpesti állami tisztviselők érdekében, az alábbi sorokban kifejezést bátorkodunk adni.

Nem szükséges manap már senki előtt kézzelfogható indokokkal bizonyítani, *ad oculos demonstrálni* azt, hogy az állami tisztviselő mily fontos tényezője nemzeti, politikai s társadalmi életünknek; hogy hivatása mennyi tudást, ismeretet s mily nagyfokú kötelességérzetet igényel; hogy állása mily nagy felelőséggel jár s milyen sokat követel és hogy mindezek dacára évtizedek óta milyen mostoha anyagi viszonyok között él; de azt talán mégis szükséges hangsúlyoznunk, hogy a saját jólétének s boldogságának ellensége az a családapa, aki gyermekei, családtagjai iránt egyformán rideg mindenféle viszonyok között, avagy egyik gyermekét jobban dédelgeti mint a másikat, hasonlóképen az a kormány is a saját és az állam érdekei ellen cselekszik akkor, amidőn tisztviselőivel szemben nyakig begombolódzik mindörökre, avagy atyai gondoskodását nem egyformán terjeszti ki valamennyire.

E megezáfolthatatlan álláspontra helyezkedve, azt kérdezzük mi, mivel szolgálta rá az ujpesti állami tisztviselők:

a kir. járásbíró, a kir. posta- és távirahivatal tagjai és az ujpesti állami tanítók arra, hogy lakbérüket még mindig azon osztály, tehát a *negyedik* osztály szerint kapják, amelybe Ujpest soroztatott, holott az ujpesti állami rendőrség tagjai az *első* osztályu, tehát a budapesti lakbért élvezik?

Hiszen a lakbérleti viszonyok, az állami tisztviselőkre nézve Ujpesten egyáltalában nem kedvezőbbek, mint Budapesten, az élelmi cikkek pedig itt rosszabbak ugyan mint a fővárosban, de éppen olyan drágák! Hiszen a többi ujpesti állami tisztviselő is minden hivalkodás nélkül idézhetik a rendőrség tagjaival szemben azt a népdalt: „Vagyok olyan legény mint te, vágok olyan rendet mint te!“

Miért kap tehát az államtól a rendőrtisztviselő a VI-ik díjosztályban 1600 korona-, a IX-ik díjosztályban 800 K-, a X-ik díjosztályban 700 K-, a XI-ik díjosztályban 600 K lakbért, amíg a járásbíró, posta- és távirahivatali állami tisztviselők és állami tanítók a VI-ik díjosztályban csak 960 K-, a IX-ik díjosztályban csak 480 K-, a X-ik díjosztályban csak 420 K-, a XI-ik díjosztályban csak 360 K. lakbérben részesülnek?!

Nagyobb és üdvösebb munkát végez talán az ujpesti államrendőrség mint a többi ujpesti állami hivatal?

Nem ismerjük az ujpesti államrendőrség tevékenységének számadatait, de tudjuk, hogy Ujpest 115 állami tanítója évenként 7500—8000 gyermeket oktat és nevel, hogy községünkben nemzeti missziót teljesít, s hogy feladatának — az illetékes körök többszöri kijelentései szerint — magaslatán áll; azt is tudjuk,

hogy az ujpesti posta- és távirahivatal mult évi ügyforgalma teljesen egy színvonalon állott a székesfővárosi körüti posták ügyforgalmával és hogy az ujpesti királyi járásbíró mult évi tevékenysége messze tulszárnyalta a székesfővárosi járásbírók bármelyikének a tevékenységét.

Nem akarjuk mi mindezzel azt mondani, hogy az ujpesti államrendőrség lakbérlete szállíttassék le, de azt óhajtjuk elérni, hogy a többi ujpesti állami tisztviselő se legyenek az államnak mostoha gyermekei s a többi ujpesti állami tisztviselő is ez első osztályu lakbérben részesüljenek, mert ami az ujpesti államrendőrségnek jogos, az a többi ujpesti állami tisztviselőnek legalább is méltányos, s mert ez utóbbiak az első osztályu lakbért éppen úgy megérdemlik, mint az ujpesti államrendőrség.

És e tekintetben — bármily zokon esik is — nem hallgathatjuk el a fölötti csodálkozásunkat, hogy *Wolfner* Tivadar országgyűlési képviselőnk, aki oly rendkívüli tevékenységet fejtett ki kerülete minden községének s minden választó polgárának az érdekében tartozott legyen bármely párthoz is; aki oly érzékeny szívvel bír az emberi nyomorúság iránt s még a munkás osztálynak is — saját érdekei mellőzésével — a pártjára állott igen sokszor: megfeledezett az ujpesti állami tisztviselő nyomorúságáról, s nem tett lépéseket a közoktatásügyi, az igazságügyi és a kereskedelemügyi minisztereknél az iránt, hogy azta jogot, amelyet a belügyminiszter az ujpesti rendőrség tisztviselőinek — a lakbérletre vonatkozólag — már kezdettől fogva megadott, ők is kiterjesszék azon

TÁRCZA.

A magyar Brehm.

Tulajdonképpen mire való Brehm Alfréd *Tierlebenjét* magyarul kiadni?

Valljuk meg, hogy ez a kérdés sokunk elméjében fordult meg, midőn e nagy, a magyar természetrajz terén eddig legnagyobb vállalkozás híre közzé lett. Mi tőrés-tagadás benne, a művelt magyarság ma már nem szorul német tolmácsra. Mindnyájan értünk és olvasunk németül. Fordítani csak a költői műveket szoktuk, nem az eredeti terjesztése végett, hanem a magyar nyelvű művészet kedvéért. A tudomány, az ismeret-népszerűsítés német munkáinak magyarosítása fölösleges. Mert ez az irodalom reánk nézve körülbelül olyan, mint a zsidó anekdotában a rabbi pápaszeme: „Akinek nincs rá szüksége, annak nem kell; akinek meg szüksége van rá, az már ugyis rég szert tett rá.“

Mire való hát a Brehmet magyarul kiadni? Akinek kell az a mű, elolvassa eredetiben. S csak hadd olvassa. Brehm Alfréd nemcsak kiváló tudós volt, hanem remek író is. Nagy művésze a német nyelvnek; Goethe, Schopenhauer, Ranke, Heine sorába méltó. S amit, ha már azt mondtam, hogy nagy nyelvű művész, talán nem is kellene említenem: a német lélek szerint való nemzeti író. Hiába

fordítják le akármilyen nyelvre a legjelesebb tollak: Brehm és műve biz német marad. Atöltöztetése csak árthat, mert idegen lelket sugall belénk. Minek hát lefordítani? Kivált mikor ugyis értjük mink irástudó magyarok. A németet németül olvasni nem akkora baj, mint a németet magyarul olvasni.

Mondom, így gondoltunk igen sokan. És őszintén szólva, bántuk, hogy a vállalkozás, mely természetrajzi irodalmunkat ez eddig példátlan méretű munkával akarja gyarapítani, nem másképpen áldoz. Bizony: áldoz; mert ez a kiadvány nagy áldozatokkal jár. Minthogy pedig az ember pénzforgató állat, eszünkbe jutottak még a summák is. Haj, ha ezeket a százezreket inkább eredeti magyar művekre szánják! . . .

Igy töprengtünk mink. Most pedig, midőn kezünkben van a magyar Brehm első kötete, szégyeljük ezt a töprengést és örömmel emeljük fel a fényes nagy könyvet: ez nem idegen, ez nem átültetés, ez *nemzeti munka!* Es szeretnők megszorítani Méhely Lajos professzor kezét: Boecássá meg bizalmatlanságunkat! Mi azt hittük, hogy ön és dolgozótársai, a jeles zoologusok, csak átültetik azt az óriás művet. S csak most látjuk, milyen munkát végeznek önök, milyen *magyar munkát!*

„Ennyi, sőt talán kevesebb fáradsággal merőben eredeti, új munkát is lehetett volna írni“, mondja a magyar Brehm előszava. Igaza van. De mégis jól vagyunk, hogy úgy lett, ahogyan lett. Mert a magyar művelő-

désnek éppen olyan mineműségű, fajtájú állattani műre volt szüksége, amilyen a *Brehm*. Miért? Mert a Brehm a magyar gondolkodással rokon munka. Ne döbbenjen meg semmi jóakarom azon a következtetésben, hogy most így beszélünk; holott az imént azt mondtam, hogy e művet le se kell, le se lehet fordítani, olyan német. Írója, mint minden nagy író, erős fia nemzetének; remek tollából a legfényesebb próza folyik. A munka szerkezete és egész módszere azonban igazi ellentéte a germán tudomány és népszerűsítés eddigi alkotásainak. Homály helyett derült világosság, szárazság helyett kedves, könnyed előadás, nagyképűség helyett művészi egyszerűség, gépies adathalmazás helyett az állatvilág életének színes, eleven képe. Brehm Alfréd volt az első természetrajzíró, aki az állatot naturalista szemmel nézte. Állatkaraktereket mások is rajzoltak Buffon előtt és után; de még az a nagy francia természetbúvár is stilizálta rajzait, a maga világszemlélete és izlése szerint. Ha Flaubert és Balzac kezdték keresni és látni az igazi embert: Brehm kezdte keresni és látni az igazi állatot. A biológiai állattan soha sem járhat többé más uton, ha nem akar hátrafelé lépni. S a műveltek számára való természetstoriái ismeretterjesztés is mindig Brehm Alfréd iskoláját követheti.

A nagy német mesternek hű és szerencsés társai akadtak a rajzoló művészekben, kik munkáját képekkel kísérték. E képek is

állami tisztviselőkre, kik az ő hatáskörük alá tartoznak, kiknek jövője, anyagi jóléte és élete az ő szavuktól, mondjuk, szembunyorításuktól függ.

No de a jó dolog, ha megjön, soha sem jön késő!

E sorok talán felkeltik Wolfner Tivadar országgyűlési képviselőnk figyelmét az újpesti állami tisztviselők méltánytalan lakbérleti viszonyára s azon anomáliára, amely az újpesti állami rendőrség és a többi újpesti állami tisztviselők lakbérlete között létezik!

A kérdés méltó arra, hogy kerületünk országgyűlési képviselője az illető minisztereknél előterjessze s a kérdésnek méltányos megoldását sürgesse!

Brankovics György.

Képviselőválasztási mozgalomnak. Az ország legnagyobb megyéjének Pest-Pilis-Solt-Kiskúnyvármegyének képviselő választási mozgalmairól a következőket írja a „Magyarország”:

Az *abonyi* kerületben *Gulner Gyula* államtitkár még ellenjelölt nélkül áll, ugyszintén az *alsó-dabasi Halász Zsigmond* és a *duna-keczeliben Tarajosy Sándor*; az utóbbi két kerületben azonban a függetlenségi és 48-as párt okvetlenül fog jelölteket állítani. A *duna-pataji* kerületben *Földváry Mihály* ellenében a választók nagy tömegeinek bizalma *Förster Aurél* Ugron-párti jelölt felé fordul, a kinek megválasztását biztosra lehet venni. Ugyan e kerületben fellépett még *Krasznay Ferenc* Kossuth-párti is, sőt hír szerint a néppárt is fog jelöltet állítani. A *duna-vecsei* kerületben gróf *Benjovszky Sándornak* eddig nincs ellenjelöltje. A *gödöllői* kerületben *Wolfner Tivadar* ellen már fel is léptették *Tankó János* fővárosi tanárt, függetlenségi (Ugron)-párti programmal, a ki rohamosan hódítja (Csakugyan? Szerk.) meg magának a kerület választóinak bizalmát. A *monori* kerületben az esetben, ha *Förster Aurél* — a kit bizonyosan megválasztanának — nem lépne fel, dr. *Kéty István* lesz a függetlenségi (Ugron) párt jelöltje és a legnagyobb valószínűség szerint meg is választják. *Ráczkerény Földváry Miklós* ellen *Hegedüs Károly* volt függetlenségi párti képviselő veszi fel a küzdelmet. *Váczi Gajári Géza* ellen *Majthényi István* lépteték fel, de itt az Ugron-párt is állít jelöltet.

Félegyházán Holló Lajosnak nincs ellenjelöltje, ugyszintén nincs *Kossuth Ferencnek Czepléden* és *Eötvös Károlynak Nagykőrösön*.

Az újpesti kir. járásbírószághoz ügyforgalma a f. év első negyedében.

Az újpesti kir. járásbírószághoz vezetője *Cserba Ferenc* kir. it. táblabíró, e napokban terjesztette föl, felsőbb hatóságához, az újpesti kir. járásbírószághoz tevékenységi kimutatását a f. év első negyedéről, amelyből, ha ezt a múlt év első negyedének kimutatásával összehasonlítjuk, kitűnik, hogy az újpesti királyi járásbírószághoz ügydarabjainak a száma nemesak hogy nem esökkent, sőt ellenkezőleg emelkedett, s ez emelkedésével karöltve a járásbírószághoz bíróinak s tisztviselőinek a tevékenysége is fokozódott.

Az 1900-ik év első negyedében ugyanis a járásbírószághoz összesen 18,300 ügydarab érkezett; ebből elintéztetést nyert 16,942 s hátrálékban maradt: 1358.

A folyó év első negyedében pedig a folyamatban levő s érkezett ügydarabok száma összesen 19,296; ebből elintéztetést 17,746 ügydarab s folyamatban van 1552.

Az ügydarabok száma az egyes bírák s ügyosztályok között a következőleg oszlott meg:

Cserba Ferenc kir. it. táblabíró elintéztetése alá érkezett 33 *elöljáró* ügy, mely elintéztetést nyert. A *sommás* perekből folyamatban volt nála: 230. Ujjonnan érkezett: 342. Befejeztetett: 227. Folyamatban maradt: 192. A *polgári vegyes* ügyekből folyamatban volt: 5, érkezett: 86. Befejeztetett: 89. Folyamatban van: 2.

Dr. *Berger Rezső* kir. aljárásbírónál a *sommás* perekből folyamatban volt: 108. Ujjonnan érkezett: 272. Befejeztetett: 185. Folyamatban maradt: 92. *Végrehajtási* ügyekből folyamatban volt: 342; érkezett: 778. Befejeztetett: 622. Folyamatban van: 508. A *polgári vegyes* ügyekből érkezett: 8. Befejeztetett: 6. Folyamatban van: 2.

Dr. *Szűcs Odón* kir. aljárásbíróhoz a *sommás* perekből érkezett: 3. Befejeztetett: 3. A *telekkönyvi* ügyekből érkezett: 887. Befejeztetett: 887. A *telekkönyvi beadványokból* érkezett: 1590. Elintéztetett: 1590.

Dr. *Lissauer Lajos* kir. aljárásbíróhoz a *fizetési meghagyásokból* érkezett: 71. Befejeztetett: 71. *Fin. lajst. szer. erk.*: 35. *Örökségi* ügyekből folyamatban volt: 96; érkezett: 55. Befejeztetett: 15. Folyamatban van: 136. *Örök és hagyat.* ügyekből folyamatban volt: 1; érkezett: 1. Befejeztetett: 1. Folyamatban van: 1. *Anyakönyvi* ügyekből érkezett: 9; befejeztetett: 9. *Polgári megkeresésekből*

folyamatban volt: 10; érkezett: 71. Befejeztetett: 57. Folyamatban van: 24. *Polgári vegy.* ügyekből folyamatban volt: 15; érkezett: 69. Befejeztetett: 59. Folyamatban van: 25.

Keserű Balázs kir. aljárásbíróhoz a *büntető* ügyekből folyamatban volt: 46; érkezett: 348. Befejeztetett: 291. Folyamatban van: 103. A *vizsgálati* ügyekből folyamatban volt: 1; érkezett: 2. Befejeztetett: 3. *Bünt. megk.* érkezett: 26. Befejeztetett: 26. *Bünt. vegyes* ügyekből érkezett: 20. Befejeztetett: 20.

Telekkönyvi bevezetésre érkezett: 1018 ügydarab. Foganatossított: 1018. *Telekkvi* betétben: 1526.

Telekkönyvi kivonat megrendeltetett: 320. Elkészített: 300. Elkészítendő: 20.

Kézbesítésre érkezett: idegen hatóságtól: 4491; helybeli kézbesítés: 4371. Összesen: 8862.

A királyi járásbírószághoz alkalmazott *bírószághoz végrehajtók* közül:

*Polgár Ferenc*hez a folyó évben érkezett: 27 leltározás és becslés; 17 árverés ingatlanokra; 336 foglalás és becslés; 377 árverés ingókra; s az előző évről elintéztetlen maradt: 449 végrehajtás. Elintéztetett a folyó évben foganatossítással: 285; nem szorgalmazás miatt visszatérjéssel: 485 végrehajtás. Biztosítási végrehajtást 32 és zárlatot 17 esetben eszközölt.

Kiss Gyulához a folyó évben érkezett 14 árverés ingatlanokra; 426 foglalás és becslés, 242 árverés ingókra, s az előző évről elintéztetlen maradt: 386 végrehajtás. Elintéztetett a folyó évben foganatossítással 252, nem szorgalmazás miatt visszatérjéssel 470 végrehajtás. Biztosítási végrehajtást 18 és zárlatot 9 esetben eszközölt.

A kimutatásnak fentebb felsorolt adatai arra köteleznek minket, hogy az újpesti kir. járásbírószághoz ügybuzgalma s tevékenységével szemben, a jogkereső közönség nevében is, teljes elismerésünket fejezzük ki s meg vagyunk győződve, hogy ezen elismerés az illetékes felsőbb hatóságok részéről sem fog elmaradni.

Husz új ipari szakiskola a fővárosban.

A fővárosi tanács tanügyi osztálya elkészítette az iparostanoncz-iskolákra vonatkozó reform-munkálatokat, a mely szerint az eddigi 25 általános iparostanoncz-iskolát beszüntetik és e helyett 20 ipari szakiskolát, vagyis szakirányu tanoncz-iskolát állít.

Az iparostanoncz-iskola nemesak az állam tanügyének, de a fővárosnak is mostoha gyermeke volt eddig. Faller Ferenc tanácsnok — hallgatva Györgyi és Grünwald szakfelügyelőkre — biztos és erős kéz-

a Brehm iskelejából valók; az ón, az eset épp úgy dolgozott, mint az ő tolla. A legnagyobb cél a valóság, a legfőbb eszköz a tökéletes megfigyelés. A művészet kedvéért soha sem szabad feláldozni az igazságot. Vagy kellene is? Hát nem művészi feladat bármely állat biológiai leírásának? Mert élnie, cselekednie kell az állatnak a képen is, a maga természetes környezetében. Csak úgy lehet igaz, oktató és szép, még akkor is ha rút. Brehm képrajz-művész dolgozó társainak munkái valóban olyanok ama szokott állattani ábrák mellett, mint Lendl Adolf biológiai állatsoportjai a múzeumi mumiák mellett. Élet és halál. Az állatok világa, e korszakos mű egyik legnagyobb erőssége ezek a klasszikus képek, ez az egynéhány híján kétezer rajz és festmény. Erről a felbecsülhetetlen anyagról, az ábrázolt adatok e sokaságáról nem mondhatna le senki, aki állattant akar írni a művelt közönség számára; nem mondhatna le még akkor sem, ha Brehm Alfréd nem volna az a nagy iskolaalkotó, akinek ma a világ vallja. Ezért ültették át a Tierleben Európa nagy nemzetei mind úgy, ahogy mink most: megtartották a német mester módszerét és meg ama remek képeket.

A magyar kiadás bizonynyal a legszerencsésebb valamennyi között, mert legértékesebb benne a nemzeti elem. A német Brehmből csak a genre maradt meg: a művelt közönség számára írott tudományos állattant; és ama híres képek százai, ezrei. Maga a mű-

csupa újság és magyarság. Benne van minden, amivel a zoologia Brehm Alfréd halála óta gyarapodott; s benne van, esodálatos bőséggel, a magyar zoologia munkássága. A régi megfigyelők jegyzeteitől a mai vizsgálódók működéséig; a nyelvtörténeti adatoktól a jelenkori monogaphusok munkájáig. Csupa hungarikum mindenütt, ahol csak egy esőp magyar vonatkozásra lehetett bukanni!

Bámulva és gyönyörködve szemlélem ezt, (mint a minap már írtam). Imhol a nagy magyar zoológiai mű, melyről ifjuságomban, mint magam is az állattan hive, álmodoztam! Mi nekünk a német Brehm, mikor itt ez a könyv! Hogy egy négy-öt éves fejezetre mutassak: a denevérek rendjének leírása olyan mű és olyan magyar nemzeti mű, hogy mindnyájunknak öröme, Méhely Lajosnak, a jeles chiropterológusnak pedig érdeme. A jókedvű adakozót szereti az isten. S bizonynyal legjobban a tudomány istensége. Ez a bő közlékenység, az adatok dús sokasága ilyen rövid, tömör és mégis mindig kedves, érdekes formában ritka adomány a rend szerint elég fősvény tudomány világában. Hát ha a ragadozók rendjének nálunk is élő alakjait nézzük! Mindenikről olyan kis monographia van, hogy járatlan ember a magyar haza erdeiben, aki nem olvasta, aki nem tanulta meg. (Mert biz ezt meg kell tanulni, — gyönyörködve!)

Boldogok vagytok, ifju magyar véreim, kiket tanítóitok e könyv szerint fognak ok-

tatni az állatvilág és a magyar fauna ismeretére! Idestova harmincz esztendeje, én is szerettem volna ismerni, óh nagy természet, alkotó kezű művét! „Keresve, hol szűzen található vagy, erdő virágát és a bérz követ; de a padokban (ah, szánni való agy!) „magolni” kelle kő, virág nevét.” Élet! Igazság! Hol voltál, hol késtél? Szegény fejemnek meg kell öszlőnie, hogy — mint a magyar természetrajznak valami ifjabb Simeonja — végre megláthassam a lelkünkben lelkedzett nemzeti zoológiát. Az állattani biológiai képét, a magyar föld igazi eleven faunáját, vén templomok padlásától a rengeteg erdő mélyéig. Ez is a haza, s hogy csak most ismerhettem meg!

Erős tudományos alapon művészi rajza e mű az állatok életének; a soha nem tűnő nemzeti szempont világosságában. Népszerűsítés, de a lelki előkelőség számára. Kedves, érdekes, bájos, olvasmányos; de tudományterjesztés. Néha mulattatás — olyan vonzó, mint a nagy elbeszélők művészeté, hiszen ez is csupa élet! — máskor ítélő bíró saját tudásuk és kétségeink dolgaiban, majd szigorú tanító és hű kalauz. *Meghatározó könyv* a legjavából. És mindennek fölött az állattani, a biológiai, tiszta, hibátlan tükre. És mindig benne a magyar lélek gondolata, a magyar szív érzése, a magyar szem látása; akkor is; ha messze idegenből való a tárgy. Eppen olyan ez, mint mikor Vastagh Géza eredeti állat képeket festett ide, a sok szép idegen közé. Ez is mind csupa tudományos hűség

zel nyult ezen ruha nélküli elhanyagolt gyermekekhez és rövid idő múlva felruházva arra a helyre fogja helyezni, a melyet már rég el kellett volna foglalnia.

Az általános iparostanonez-iskola ugyanis nem egyéb, mint falusi ismétlő iskola. Ezt a vidéki városok már rég felismerték és az általános iparostanonez-iskolát mint a jelen kornak meg nem felelőt beszüntették.

Vége-valahára, sok kísérletezés után a főváros is belátta, hogy a fodrásznak semmi köze sincs az enyvfőzéshez, hogy a pékinas miért figyeljen a tanító szavára akkor, midőn a fa páczolásáról tart előadást. De miért is járjon ily körülmények mellett rendszeren az iparostanonez az iskolába, hisz írni, olvasni és számolni már az elemi iskolában megtanult. Azt pedig, hogy az összes iparágakra vonatkozó ismereteket letárgyalja a tanító, teljes lehetetlen, már csak a rendelkezésére álló idő sem engedi azt. Így előfordul, hogy egyes tanonez — bár soha sem mulasztott — egy szót sem hall saját mesterségébe vágó dolgokról az iskolában, mintha különbség nem lenne azok között, a miket az egyes iparágak az iskolával szemben jogosan támasztanak.

A szakirányu tanonez-iskola ellenségei azzal hozakodnak elő, hogy nincs egyes iparágakból elegendő tanuló, hogy nincs elegendő szakképzett tanító.

Nézzük mit csinálnak a vidéki városok és mit fog f. é. szeptembertől kezdve a főváros csinálni.

Oly iparágak számára, a melyekből van elegendő számu tanonez, külön-külön osztályokat nyitnak. Ha pedig egyes iparágakon nincs elég tanonez, akkor a rokon-iparágakat csapják egy osztályba. Így a ezukrász- és a kéményseprő-inások soha sem fognak egy terembe kerülni és nem lesznek kénytelenek a bőreszészről tanulni, de annál részletesebben a saját iparukra vonatkozókról.

A mi a másik akadályt illeti, azt is igen egyszerűen adja meg a főváros, ugyanis egyes szakfelügyelők havonta szakelőadásokat tartanak a tanítók számára az előadandó tárgyakból. Így néhány év múlva teljesen kiképzett, tájékozott tanítókkal fog rendelkezni a főváros.

Itt az ideje, hogy Ujpest is megmozduljon, alakítsa át iskoláját — a főváros példájára — szakirányura. Nem kerül több pénzbe a szakirányu iskola sem mint a mostani, de egy kis jó akarat, az már kell hozzá.

Németh Gyula.

és igazság. De a művész keze magyar. Hiába, még az oroszlan képen is érzem, hogy ezt magyar lélek fogta fel így, magyar szem látta ilyenek!

Tudós uraim, kik ezt a tiz nagy kötetet, magyar tudás, magyar szándék munkáját, majdan bíráló kézzel forgatjátok; és te jó közönség, ki e könyvekhez azzal a hagyományos kurucz vagy tán inkább labancz bizalmatlansággal nyuls: vajon lehet-e jobb a honi az idegennél, — kérek tőletek egy kis szeretetet, a mi szívünkől fakadt szeretetet! Négy lábú állat, madár, eszűszómaszó, hal, bogár, és a láthatatlan férgek, melyek ugyancsak a magyarok sokat esűfolt istene kezének „remekelt esodái”, e nagy, ez áldozatos munkában meglelik az ő életöknek igaz, tudós és a mi lelkünk szerint való életírását. Becsüljük és szívünk melegével szeressük ezt a törekvést. Lehetnek, sőt vannak is, akik azt mondják, hogy most az egyszer reklámot irtam. Alkalmasint igazok van, mert magam is azt vélem; és azt akartam írni. Régi makacs, senkire sem hederítő pályámon ez az első, a legelső reklámom. Reklám a magyar természettudományos gondolkodásnak; az egyetlen erőnek, mely bizonytalan jövőnkben, az idegenség vésszes tengerének közepette, ami sziget-révünk, fellegvárunk, mi hatalmas, éltető, élő és halhatatlan reménységünk.

Tóth Béla.

H I R E K.

— **Pestmegye közgyűlése.** Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 15-én kezdette meg *Beniczky Ferencz* v. b. t. t. főispán elnöklése mellett, az évnegyedes rendes közgyűlését. Az alispán évnegyedes jelentését *Fazekas Gusztáv* főjegyző terjesztette elő. A napirendnek reánk vonatkozó pontjairól azonban, miután a közgyűlés f. hó 16-án is folytatott, csak lapunk jövő számában emlékeztetünk meg.

— **A gödöllői királyné-szobor.** Darányi földművelésügyi miniszter vasárnap, f. évi április hó 14-én Gödöllőt látogatta meg. Kíséretében voltak Sélley miniszteri tanácsos, Molnár osztálytanácsos, Tavifőerdőtanácsos, György titkár. A miniszter a pályaudvarról egyenesen az Erzsébet-ligetbe hajtatott, hogy megtekintse az Erzsébet-szobor talapzatának munkálatait és az ünnepély rendezésére tett intézkedéseket. A parkban a szobor-bizottság élén Kapezy bizottsági elnök, Ripka végrehajtó-bizottsági elnök és Róna József szobrász fogadták a minisztert, a ki minden részletre nézve informáltatta magát és teljes meglegedését fejezte ki a látottak felett. A miniszter délután 6 órakor utazott vissza a fővárosba. A leleplezési ünnepély rendezésére 300 tagu bizottság alakult Ripka Ferencz elnöklése alatt.

— **Az Ujpesten építendő állami iskolákra** vonatkozó pályázatok sorsa iránt nemesak a pályázók, hanem a közönség részéről is rendkívüli nagy az érdeklődés. Minden oldalról azon kérdéssel ostromolják szerkesztőségünket: nem kaptunk-e még hírt a miniszter döntéséről? Sajnos, végleges döntésről lapunk zártáig még nem értesíthetjük olvasóinkat, annyit azonban már is jelezhetünk, hogy a Lőrincz-utcai és a Baross-utcai iskolának a felépítésével valószínűleg az „*Ipartestületi szövetkezet*,” a másik két rendbeli iskolának a felépítésével pedig *Schreiber Gyula* építési vállalkozó fog megbízni. A végleges döntés egy hét alatt várható.

— **Az ujpesti Gyermekbarát egyesület új korszaka,** melyet az év elején tárogató és dobsszóval jelentettek be „*Porzó*” és „*Anonymus*” cikkekben a helyi lapokban: nagyon hamar véget ért. A „Gyermekbarát egyesület” előre agyon magasztalt elnöksége ugyanis, a mely az új korszakot volt hivatva megalkotni, a f. évi márczius hó 9-én rendezett hangversenyyel anyira kimerítette minden erejét, hogy *kénytelen volt lemondását beadni*, s az egyesület *rendkívüli közgyűlése*, amely f. hó 13-án tartotta meg a Colosseumban, a lemondást elfogadta anélkül, hogy jegyzőkönyvi köszönetet szavazott volna a lemondó elnökségnek, a választmányának a 3 hónapig tartó korszakért, sőt ellenkezőleg, néhány éles és keserű nyilatkozat elhangzása után, egy legújabb elnökséget és választmányt választott, amely a tapasztalatokon okulva, valószínűleg kerülni fogja a *legújabb korszak* reklamirozását, hanem visszatér a esendes és áldásos működés középkorszakába. A rendkívüli közgyűlés elnökké egyhangulag *Radies Dávid* községi pénztárost választotta meg. Az alelnöki tisztségre *Barta Mór* és *Endre János* jelöltettek, kik közül az első a megválasztást nem fogadván el, *alelnökké: Endre János*, titkárrá: *Gyürk József*, pénztárossá: *Kurtz Gyula*, ellenőrré: *Steininger Gyula* választották meg. A rendkívüli közgyűlés, miután az új választmányi tagokat is megválasztotta, kimondotta hogy hivatalos helyiségeit a *Feldmann-féle* kávéházba teszi át. Amint értesülünk az új elnökség mindenek előtt a f. évi márczius hó 9-én tartott hangverseny számadásait fogja rendezni, mert a hangverseny daczára annak, hogy 1000 egy néhány korona volt a bevétel, mégis deficitet eredményezett s a nyilvános leszámolásáig mindeddig meg nem történt, már pedig egy olyan egyet szénájának, amely a közönség által — költségvetésileg segélyeztetik: rendben kell lennie minden körülmények között.

— **Pestmegye gazdasági egyesülete** f. é. április hó 15-én tartotta *Beniczky Lajos* alispán elnöklésével közgyűlését. Az egyesület múlt évi tevékenységéről szerkesztett jelentés, melyet *Serfőző Géza* titkár terjesztett elő, kiemeli, hogy a *Czeglédén és Halason* tartott hathetes gazdasági tanfolyam szép eredményekkel járt; ezeken a tanfolyamokon 109 fiatal gazdálkodó nyert kiképzést. Népies előadást, a földművelésügyi miniszter

segélyével, 31 községben rendezett az egyesület, a mikor is 52 tárgyat adtak elő, 2410 kiscgazda jelenlétében. A magyar királyi állattenyésztő-felügyelőséggel együtt, az egyesület 45 községben 59 darab szimmenthali- és 14 darab magyar bikát osztott ki. A beszerzés ára 24.979 korona volt, a melyből 8963 korona állami és egyesületi kedvezményt kaptak a községek. Állatdíjazást öt községben tartottak, a mikor is 1650 korona állami és egyesületi jutalomdíjat osztottak ki. Közreműködött egy 24 holdas mintaparasztagazdaság berendezésén. A Halas város területén levő faiskoláját s szőlőtelepet tovább fejlesztette s elültetett itt a múlt év folyamán 12.058 darab új esemetét. A szőlőtelepről, a mely 18 holdnyi területű, az egyesület kiadott a múlt évben 11.000 darab gyökeres és 25.000 darab sima vesszőt. Kiosztotta a földművelésügyi miniszter részéről engedélyezett négy pályadíjat, egyenkint 10–10 arannyal, a helyesen telepített és kezelt szőlők jutalmazására. Három községben lódíjazást és Czeglédén lóversenyt rendezett. Az előterjesztett egyesület vagyona, az állattenyésztő alappal s a halasi kerttel együtt 66.504 korona 62 fillér értékű. A választások során elnökké *Keglevich Gábor* gróf, alelnökké *Hajós József*, *Tahy István* és *Telki József* gróf lett. Megválasztottak ezen kívül 25 választmányi tagot is.

— **Vizmű engedélyezése.** A Weisz Ármin és fiai név alatt ismeretes ujpesti bányári cég engedélyt kapott egy vizmű létesítésére, a mely a Dunapartján elhelyezendő szívó kútból s a gyártelepre vezetendő esővezetékkel fog állani.

— **Letört virág.** *Dr. Zlinszky Jánost*, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kunvármegye árvászekének t. ügyészét súlyos csapás érte. Öt éves kis leánya *Fánika* e hó 9-én pár napi szenvedés után elhunyt. A kis halottat e hó 11-én temették el Alsó-Dabason.

— **Gyászlobogó Rákospalota községében.** Rákospalota községében gyászlobogó hirdette e hét elején, hogy a község egyik érdemes s köztisztelőnek örvendő polgárát, s a községi képviselőtestületnek tagját, *Farkas Jánost* ragadta el április hó 14-én 43 éves korában az élok sorából a halál. Az elhunyt hülttetemeit nagy részvétellel kísérték ki az örök nyugalom helyére Rákospalota előljárói, képviselő testülete s lakossága, sőt még Ujpestről is nagyon sokan megadták az utolsó tiszteletet az elhunytnak. A gyász kíséretben ott láttuk *Wolfner Tivadar* országgyűlési képviselőt, *Cserba Ferencz* kir. ít. táblabíró, *Ilek Vince* esperes plébánost, *Zsoldos János* főjegyzőt stb. stb., csak a Magyar Pamutipar r. társaság részéről nem láttunk senkit a temetésen, pedig ennek a társaságnak 16 évig állott szolgálatában a megboldogult. Örömmel halljuk azonban, hogy a részvénytársaság igazgatósága kellően fog gondoskodni az elhunyt kiskoru árváiról. Isten angyala lebegjen sirja-, s örködjék hátrahagyott családtagjai fölött.

— **Csatornázási előmunkálatok.** Az Arany János-, Vörösmarty- és Rákóczy-utczák közcsatornáinak kiépítése tárgyában az előmunkálatok már folyamatba tétettek, s a csatornák építését a jelzett utcákban a kedvező tavaszi időjárás beköszöntével rögtön megkezdik, a mi ugy az érdekelt lakoságnak, mint a közegészségügyének nagy előnyére, az előljárásnak pedig dicséretére fog válni.

— **Halálozás.** *Nyári Gyula* községi díjnok, a ki múlt évben a villamos-vasutról leszállva szerencsétlenül járt s lábafejét összeroncóolta, f. hó 14-én, 47 éves korában jobblétre szenderült. Az elhunyt szorgalmas és jó munkás volt, s az előljárási tiszviselői őszinte részvétellel kísérték holt tetemeit f. hó 16-án az örök nyugalom helyére. Az elhunyt bánatos özvegy, lapunk utján mond egy a saját-, mint kiskoru fia *Nyári Sándor* nevében halásköszönetet egy a község előljárási tiszviselőjének, mint az előljárási tiszviselőinek, hivatalnokainak és a község szolgálóinak, kik megboldogult férje végtisztességénél jelen voltak s öt mély gyászában támogatták.

— **A főváros- és környékbeli iskolák egyesítése.** Gyakran előfordul az az eset, hogy a főváros lakosai a szomszéd községekbe — és viszont a főváros környékéből a fővárosba költöznek. A szülők gyermekei ily esetekben kénytelenek évközben átlépni

az egyik iskolától a másikba, a mi eddig nagy nehézségbe ütközött, azért, mert a fővárosban más a tananyag és egészen mások a tankönyvek, mint a környékbéli állami iskolákban, ez pedig a gyermekek előmenetelére nézve igen hátrányos volt. Ezen készül most a közoktatásügyi miniszter segíteni olyképpen, hogy Újpest, Kispest és Erzsébetfalva iskoláit a budapesti tanfelügyelő hatásköre alá helyezve, az egyöntetű tanítás érdekében a főváros iskoláival egyesíteni fogja. Az előzetes munkálatok megtételére már ki is küldetett dr. Verédy Károly kir. tanácsos, budapesti tanfelügyelő Újpest, Kispest és Erzsébetfalva iskoláinak látogatására, a ki látogatásait már meg is kezdte Újpesten. Az iskolák egyesítése szeptember 1-ére lép életbe. A közoktatásügyi miniszternek ezen helyes és paedagogiai szempontból megbecsülhetetlen intézkedése mindenütt nagy elismerésre talált.

Ismeretlen gyújtogató a régi község-házán. Csak a véletlennél köszönhető, hogy lángok martaléka nem lett a régi község-háza s a vele szomszédos épületek. F. é. április hó 14-én este 9 órakor ugyanis a régi községházban lakó Háhn Ferencz házmester véletlenül kitekintett az udvarra s szokatlan fényt vett észre az épület padlásán. Veszedelem gyanítva, rögtön fellármázta az ugyanott lakó Szél József iskola-szolgát, s vele együtt felrohant a padlásra, s a tüzet azonnal eloltotta. A tűzgyújtogatóból támadt, még pedig akként, hogy az ismeretlen gyújtogató a padlás feljárója fölött, a háztető és a szarufa közé fáklyadarabot helyezett, s azt meggyújtotta. Az égő fáklyától — a mint azt a vizsgáló-bizottság a helyszínén megállapította — a szarufa és a léczek már erősen megperzselődtek s rövid idő múlva az egész tetőzet lángba borult volna. Így azonban nem esett kár az épületben s az ismeretlen gyújtogatót erősen kutatja a rendőrség.

Általánosan elismerik úgy nálunk, mint külföldön, hogy a Mauthner-féle gazdasági és kerti magvak gyakran háromszor akkora termést adnak, mint sok másféle magvak. Különösen impregnált csillagjegyű repamagjai ritkítják párjukat és össze nem tévesztendőek más utánozott hasonló védjegyű, de nem impregnált repamagokkal. A Mauthner-féle magok tehát felülmulthatatlanok és gazdáink csak helyesen cselekszenek, ha magszükségletüket mindig Mauthner-féle magokkal fedezik.

Az utcák befásítása. Miután még mindig vannak Újpesten olyan *intelligens házi urak*, a kik nem tartják szükségesnek az utcák befásítását s ázsiai értelmiséggel és közönyösséggel éveken át rá tudnak bámszkodni azokra a vaskerettel körülövezett helyekre, a melyek a járdák szélén zöldelő fák után sóhajtoznak; miután ezek az *intelligens házi urak*, annak idejében nem gondolták az előljáróság által házaik elé ültetett fákat, most pedig rá se hederítenek a képviselőtestület azon határozatára, hogy az aszfaltjárda szélén az e czélra meghagyott helyeken a háztulajdonosok tartoznak fákat ültetni: nem marad egyéb hátra, minthogy lapunk legközelebbi számában *népszerűen felsoroljuk* azon *szegény* háztulajdonosokat, kiknek házaik előtt aszfaltjárda már régen van ugyan, de fa elültetve nincsen. Közadakozás utján talán képesek leszünk annyit össze koldulni, hogy az illető háztulajdonosok háztájékát befásíthatjuk.

Az újpesti Ipartestület előljárósága f. évi április hó 11-én tartott ülésén *Pohl Károlyt* az eddigi titkárt, újabbi három évre egyhangulag titkárrá választotta. A segélypénztárhoz felügyelővé Kovács Tóbiás, pótfelügyelővé Kondermann Sándor választotta meg. Az iparkiallást előkészítő bizottságba az elnökkel együtt 10 előljáró, az iparhatósági biztos s az ipariskolai igazgató küldetett ki. A márczius havi titkári jelentésből a következőket emeljük ki; munkaviszony 805 esetben fordult elő, ebből 534 iparos segéd, többi gyárimunkás. Iparos segéd munkába lépett 374, abból kilépett 160, munkakönyv kiadott 65, ideiglenes igazolvány 45, tanonc szerződött 29, felszabadult 21, iktatói szám 313. Panasz beadott 16, ebből 4 bizottság elé került. Iparigazolványt nyert 16 iparos, iparát beszüntette 12. Pénztári jelentés szerint bevétel 557 korona 38 fillér, kiadás 547 korona. — Összes maradvány régebbi összeggel együtt 5688 kor. 33 fillér.

SPORT.

Az alagi tavaszi versenyek utolsó napja az elmúlt vasárnap elég élénken zajlott le és közönség is szép számban volt jelen. Az egyes futamok érdekesek voltak. Baleset is volt a *Pylades* akadályversenyben, ahol két ló bukott és lovasaik súlyosabb sérülést: Kovács agyrázkodást, Kapusek bordatörést szenvedett. *Arkangyalát*, amelyen Kovács ült, nyakát szegte a bukás alkalmával. E versenyen *Tudor* nyerte meg az öreg szívós *Csehi* ellen, míg a favorit *Bokros* többször kitört és így több akadályt csak ismételt biztatásra ugrott át. Sok pénz is vészelt el rajta. Az első két versenyben Eltz báró győzött Dr. Haber Lajos új istállótulajdonos lovaival *Tedd meg nekemmel* és *Gyöngytallérral*.

A Trivial gátversenyben a nap legérdekesebb díjában csak 3 ló indult, ugymint *Bolygó* lov. Machan, *Monza* lov. Rosack és *St-Patriek* lov. Kovács. Ez utóbbi a starttól a czélig vezetve és erősen kilovagolva küzdelem után nyerte meg versenyét a 3 aafos favorit *Bolygó* ellen.

Az utolsó versenyben a favorit *Micsoda* győzött Szemere százados által lovagolva, aki e napon még egy győzelmet aratott *Elluczival*. E két győzelmével most már az első helyre került az urlovasok között. Utána *Krause* és *Mr. Pitt* következnek.

A budapesti tavaszi versenyek a következő napokon fognak megtartatni:

Május 5, 7, 9, 11, 14, 16, 18, 19 és 22-én.

216 végrh. sz. 1901.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járásbírósnak 1900. évi V. 1928 9. sz. végzése folytán **dr. Boros Mór** ügyvéd által képviselt **Perl Adolf** felperes részére **báró Pletzger Rudolf és neje** alperes ellen 996 kor. 49 fill. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 988 kor. becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbírósnak V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Megyeren, alperes lakásán** leendő megtartása határidőül 1901. évi április hó 19. napján délelőtt $\frac{1}{2}$ 11 órája kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverzendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Újpesten, 1901. évi április hó 3. napján.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó.

V. 674. számhoz. 1901.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járásbírósnak 1901. évi V. 3/2. sz. végzése folytán **dr. Illés Samu** ügyvéd által képviselt **Deutsch Zsigmond** felperes részére **Kósa István** alperes ellen 60 kor. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 868 koronára becsült ingóságokra a fentidézett kir. járásbírósnak V. fenti sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna **Újpesten, Bocskay-uteza 33. sz. a. házban** leendő megtartása határidőül 1901. évi április hó 26. napján délután 2 órája tűztetik ki, amikor a bíróság lefoglalt butorok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverzendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot

tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes a határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Újpesten, 1901. évi április hó 11. napján.

Kiss Gyula

kir. bir. végrehajtó.

420. végrh. sz. 1901.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járásbírósnak 1900. évi V 3750 3. sz. végzése folytán **dr. Halász Frigyes** ügyvéd által képviselt **ifj. Hagenmacher Henrik** felperes részére **Seelmann Mártonné** alperes ellen 274 kor. 43 fill. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1332 kor. becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbírósnak V fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Rákospalotán, Eötvös-uteza 9. sz. házban** leendő megtartása határidőül 1901. évi április hó 24. napján délelőtt $\frac{1}{2}$ 12 órája kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok stb. s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverzendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Újpesten, 1901. évi április hó 9. napján.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó.

Arlejtési hirdetmény.

Újpest község előljáróságának szolgálomelyzete — mint minden évben — úgy az idén is *nyári* öltözetben részesül.

A szükséglet 22 sapka, zubbony, nadrég, 23 czipő, 1 kalap, 1 egész öltöny, 1 pár esizma, s 2 vászon öltöny.

Községünk azon iparosai, kik e felsorolt ruházati cikkek elkészítésére vállalkozni óhajtanak, *felhivatnak* hogy ajánlataikat f. é. **április hó 25-ig** a község előljáróságánál nyujtsák be.

Részletesebb felvilágosítást a község bírájánál nyerhetnek.

Az előljáróság.

Ügyvédi irodámat

f. évi május 1-én **Árpád-ut 46. sz. a. (Lichtenstein József-féle) házba helyezem át.**

Dr. Illés Samu
köz- és váltó-ügyvéd.

Árpád-ut 4. sz. házban
üzlethelyiségek lakással s még kisebb-nagyobb lakások azonnal is kiadók.